

**LOKALNY PLAN ROZWOJU USŁUG
SPOŁECZNYCH
I DEINSTYTUCJONALIZACJI
NA LATA 2025 – 2030
W GMINIE REJOWIEC FABRYCZNY**

Spis treści

1. WPROWADZENIE.....	3
2. CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	4
3. DIAGNOZA OBSZARU ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIELE DANYCH.....	7
3.1 DZIECI I RODZINY.....	7
3.2 OSOBY STARSZE.....	11
3.3 OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE.....	15
3.4 OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO.....	16
3.5 OSOBY W KRYZYSIE BEZDOMNOŚCI.....	17
4. REKOMENDACJE.....	18
5. CELE I OBSZARY INTERWENCJI.....	20
6.1 Dzieci i rodziny.....	21
6.2 Osoby starsze.....	22
6.3 Osoby z niepełnosprawnościami.....	23
6.4 Osoby z zaburzeniami psychicznymi oraz w kryzysie zdrowia psychicznego.....	24
6. SYSTEM MONITOROWANIA.....	24
7. SPIS TABEL I WYKRESÓW.....	26

1. WPROWADZENIE

Proces deinstytucjonalizacji jest to proces rozwoju usług społecznych świadczonych na poziomie lokalnych społeczności, mający na celu wyeliminowanie lub zmniejszenie konieczności opieki instytucjonalnej.

Celem Lokalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych jest wyznaczenie kierunków rozwoju usług społecznych na szczeblu lokalnym (gmina/powiat), zarówno w zakresie koniecznych interwencji, jak i podjęcia działań o charakterze prewencyjnym i profilaktycznym poprzez określenie konkretnych celów i działań w poszczególnych obszarach lokalnej polityki społecznej. Aby wyznaczyć kierunki rozwojowe w zakresie poszczególnych usług należy przeprowadzić działania diagnostyczne i analityczne określające stan faktyczny oraz określić wyzwania na najbliższą przyszłość.

Jednym z celów Lokalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych jest zatem dokonanie pogłębionej diagnozy potrzeb społecznych w społeczności lokalnej co do zakresu i form usług, w szczególności z uwzględnieniem celów strategicznych określonych w Strategii Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), tj.:

- 1) zwiększenie udziału rodzin i rodzinnych form pieczy zastępczej w opiece i wychowaniu dzieci;
- 2) zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczącego usługi społeczne dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu;
- 3) włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami dające możliwości życia w społeczności lokalnej niezależnie od stopnia sprawności;
- 4) stworzenie skutecznego systemu usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 5) stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności oraz osób zagrożonych bezdomnością.

Lokalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji na lata 2025 – 2030 w Gminie Rejowiec Fabryczny jest wyrazem zaangażowania samorządu lokalnego w planowanie i wdrażanie procesu deinstytucjonalizacji. Powstał jako odpowiedź na wyzwania w obszarze polityki społecznej, m. in. starzenie się społeczeństwa czy wzrost liczby osób wymagających wsparcia.

Lokalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji na lata 2025 – 2030

w Gminie Rejowiec Fabryczny powstał w celu realizacji powyższych założeń. Dokument ten zawiera diagnozę sytuacji społecznej gminy, wnioski z diagnozy potrzeb, określa cele oraz planowane działania, dzięki którym cele będą mogły być zrealizowane.

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Rejowiec Fabryczny jest to gmina wiejska położona w województwie lubelskim w południowo – zachodniej części powiatu chełmskiego. Bezpośrednio sąsiaduje z gminami: Siedliszcze, Rejowiec, Rejowiec Fabryczny. Siedzibą władz jest Miasto Rejowiec Fabryczny. Powierzchnia gminy wynosi 88 km² co stanowi 2,3 % powierzchni powiatu chełmskiego. Zachodnia granica przebiega wzdłuż rzeki Wieprz i Kanału Wieprz – Krzna. Przez teren gminy przebiega linia kolejowa Warszawa – Chełm – Dorohusk. Gmina posiada dobre połączenie drogowe z Lublinem, Chełmem, przejściem granicznym z Ukrainą oraz Zamościem. W skład gminy wchodzi 15 sołectw: Gołąb, Józefin, Kanie, Kanie – Stacja, Krasne, Krzywowola, Leszczanka, Liszno, Liszno – Kolonia, Pawłów, Toruń, Wólka Kańska, Wólka Kańska – Kolonia, Zalesie Kańskie, Zalesie Krasieńskie. Największym sołectwem pod względem powierzchni jak i liczby ludności jest Pawłów (25,57% powierzchni; 18,96% ogółu mieszkańców), najmniejszym zaś Zalesie Krasieńskie (1,25% powierzchni oraz 0,98% ludności). Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 44 osoby na 1 km² powierzchni.

Dokonując analizy zachodzących w gminie zmian demograficznych, należy podkreślić, że z roku na rok spada liczba jej mieszkańców. Wpływ na to mają dwie obserwowane tendencje. Pierwsza z nich związana jest ujemnym przyrostem naturalnym. Druga związana jest z ujemnym wskaźnikiem salda migracji – następuje więcej wymeldowań niż zameldowań. Obie tendencje powodują postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej, co w perspektywie najbliższych lat będzie m. in. wymagało dostosowania wachlarza usług społecznych do potrzeb seniorów w szerszym zakresie niż dotychczas.

Tabela Nr 1. Liczba ludności w Gminie Rejowiec Fabryczny w latach 2022 – 2024.

Rok	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci
2022	4045	2052	1993	759
2023	3982	2021	1961	756
2024	3920	1983	1908	727

Źródło: dane UG Rejowiec Fabryczny–ewidencja ludności

Tabela Nr 2. Statystyka mieszkańców według wieku w latach 2022 – 2024.

Rok	Wiek przedprodukcyjny (osoby do 18 r. ż.)	Wiek produkcyjny (od 19 do 59 r.)	Wiek poprodukcyjny (od 60 r. ż. i powyżej)	Urodzenia	Zgony
2022	759	2283	1003	23	60
2023	704	2259	989	28	62
2024	685	2212	994	27	54

Źródło: dane UG Rejowiec Fabryczny–ewidencja ludności

Tabela Nr 3. Statystyka zameldowań i wymeldowań w latach 2022 – 2024.

Rok	Zameldowania	Zameldowania czasowe	Wymeldowania
2022	36	18	96
2023	48	30	69
2024	49	29	83

Źródło: dane UG Rejowiec Fabryczny–ewidencja ludności

Głównym zadaniem Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Rejowiec Fabryczny jest realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej:

- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im funkcjonowania w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- realizacja rządowych programów pomocy społecznej.

Ośrodek realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej w formie wsparcia finansowego, usług, pomocy rzeczowej oraz w postaci pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego. Kieruje również do domów pomocy społecznej osoby wymagające całodobowej opieki.

W ostatnich latach w Gminie Rejowiec Fabryczny liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej utrzymuje się na podobnym poziomie. W 2024 r. świadczenie z pomocy społecznej przyznano 175 osobom (127 rodzin, 275 osób w rodzinach). W porównaniu do 2022 r. liczba osób, które otrzymały świadczenia spadła o 5, a osób w rodzinach o 44.

Tabela Nr 4. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Gminie Rejowiec Fabryczny w latach 2022 – 2024.

Rok	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba osób, którym przyznano świadczenie pieniężne	Liczba osób, którym przyznano świadczenie niepieniężne	Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	Liczba osób w rodzinach
2022	180	82	99	139	319
2023	190	88	103	138	325
2024	175	77	99	127	275

Źródło: dane OPS Gminy Rejowiec Fabryczny

Lokalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji Projekt

Zgodnie z art. 7 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. prawo do świadczeń z pomocy społecznej, przysługuje osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt. 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Powyższe dysfunkcje i kryteria decydują o strukturze osób korzystających z pomocy społecznej, wskazując jednocześnie grupy, które wymagają różnego rodzaju wsparcia i pomocy. Należy jednak zauważyć, że w jednej rodzinie może występować więcej niż jedna dysfunkcja a i z tego względu liczby rodzin i osób nie sumuje się.

Tabela Nr 5. Powody przyznania pomocy w latach 2020 – 2024.

Powód trudnej sytuacji życiowej	2022		2023		2024	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	62	134	67	148	56	118
Bezdomność	1	1	0	0	0	0
Bezrobocie	75	207	64	169	56	139
Niepełnosprawność	48	96	48	85	41	67
Długotrwała lub ciężka choroba	73	139	83	175	81	158
Przemoc w rodzinie	0	0	1	5	1	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	20	100	21	103	14	69
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	55	143	48	108	34	80
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	3	5	2	2
Alkoholizm	11	21	8	13	6	8

Źródło: dane OPS Gminy Rejowiec Fabryczny

W 2024 roku dominującym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej była długotrwała lub ciężka choroba. Z tej przyczyny wsparciem objęto 81 rodzin, w których funkcjonowało 158 osób. Kolejnymi powodami jest bezrobocie (56 rodzin), ubóstwo (56 rodzin) i niepełnosprawność (41 rodzin). Dane wskazują, że na przełomie ostatnich lat przyczyny trudnej sytuacji mieszkańców Gminy Rejewiec Fabryczny utrzymują się na podobnym poziomie.

Ponadto z danych OPS wynika, że praca socjalna stanowi istotną formę wsparcia, która jest ważnym zadaniem własnym o charakterze obowiązkowym.

Tabela Nr 6. Liczba rodzin objętych pracą socjalną w latach 2020 – 2024.

Rok	Liczba rodzin objętych pracą socjalną	Liczba osób w rodzinach
2022	172	389
2023	173	404
2024	150	337

Źródło: dane OPS Gminy Rejewiec Fabryczny

3. DIAGNOZA OBSZARU ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE DANYCH

3.1 DZIECI I RODZINY

Rodzina rozumiana jest jako podstawowa komórka społeczna oraz naturalne środowisko rozwoju wszystkich jej członków. Jest ona pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtuje się osobowość dziecka. Rodzina oddziałuje na dziecko przekazując mu system wartości oraz tradycje. Dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze niosą ze sobą wiele skutków pozytywnych, ale niestety również i negatywnych, które przyczyniają się do rozpadu rodziny. Choroba alkoholowa i inne uzależnienia, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, wypadki losowe to główne problemy dezorganizujące życie rodzin. Problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają interdyscyplinarnej współpracy. Z tego też względu działania służb i instytucji powołanych do pracy na rzecz dobra rodziny i dziecka powinny być zintegrowane, a różnorakie formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej należy docenić i ciągle udoskonalać. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać, wspomagać aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie.

Lokalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji Projekt

Na terenie Gminy Rejowiec Fabryczny realizowane są następujące usługi na rzecz rodzin z dziećmi:

- 1) Asystent rodziny;
- 2) Wieloletni rządowy program Posiłek w szkole i w domu na lata 2024 – 2028;
- 3) Karta Dużej Rodziny;
- 4) Specjalistyczne poradnictwo w OPS i szkołach;
- 5) Gminny Punkt Konsultacyjny;
- 6) Oferta Gminnego Ośrodka Kultury;
- 7) Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2012–2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS (EFS+).

Tabela Nr 7. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2022 – 2024.

Rok	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	Liczba osób w rodzinach
2022	175	400
2023	177	412
2024	159	361

Źródło: dane OPS Gminy Rejowiec Fabryczny

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Rejowiec Fabryczny wynika, iż ogólna liczna rodzin korzystających z pomocy na przestrzeni lat 2022 – 2024 utrzymuje się na podobnym poziomie.

1) Asystent rodziny

Z roku na rok wzrasta problem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz kwestia niepełnosprawności fizycznej i intelektualnej w rodzinach wychowujących dzieci, przez co zwiększa się zapotrzebowanie na porady specjalistyczne, terapie skierowane do rodziców, opiekunów i dzieci. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stworzyła możliwość przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom poprzez wspieranie rodzin, w tym m. in. poprzez asystenta rodziny. Asystent rodziny ma za zadanie pomóc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, wspierać rodziny w prowadzeniu domu i innych codziennych czynnościach. Od marca 2024 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej Gminy Rejowiec Fabryczny zatrudniony jest 1 asystent rodziny. W 2024 r. wsparciem asystenta rodziny objęto 5 rodzin w których przebywało 10 dzieci.

Niekiedy niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia, samotne rodzicielstwo, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych. W sytuacji gdy rodziny, pomimo otrzymanego wsparcia, nie są w stanie realizować funkcji opiekuńczo – wychowawczej, dzieci mogą zostać umieszczone w pieczy zastępczej. Gmina Rejowiec Fabryczny w 2024 r. współfinansowała pobyt w pieczy zastępczej 9 dzieci, w 2023 r. - 8 dzieci, w 2022 r. - 8 dzieci.

2) Wieloletni rządowy program Posiłek w szkole i w domu na lata 2024 – 2028

Rodziny z dziećmi korzystają również ze wsparcia w postaci programu „Posiłek w szkole i w domu”. Dane liczbowe wskazują, iż liczba dzieci, korzystających z programu utrzymuje się na podobnym poziomie (2022 rok – 65; 2023 rok – 71, 2024 rok - 68).

Głównym założeniem Programu jest zapewnienie pomocy zarówno dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji, jak i osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej.

3) Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m. in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. Do otrzymania Karty Dużej Rodziny uprawniony jest członek rodziny wielodzietnej posiadający pełną zdolność do czynności prawnych, który oświadczy, że jest umocowany do złożenia wniosku oraz do odebrania Karty w imieniu członków rodziny wielodzietnej. Od 1 stycznia 2019 roku Kartę Dużej Rodziny mogą uzyskać również rodzice, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. Karta jest wydawana każdemu członkowi rodziny, na wniosek członka rodziny wielodzietnej przez wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej.

4) Specjalistyczne poradnictwo w OPS i szkołach.

Wsparcie psychologiczne dla mieszkańców Gminy Rejowiec Fabryczny (bez względu na ich sytuację dochodową) oraz rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi realizowane jest przez psychologa. Obejmuje ono prowadzenie pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w szczególności w formie: konsultacji i poradnictwa specjalistycznego oraz terapii i mediacji. Wsparcie psychologiczne ma na celu wzmocnienie poczucia odpowiedzialności osób, w szczególności rodziców za własną sytuację życiową, adekwatne spostrzeganie swoich problemów, a także zmianę stylu wychowania dzieci i zwrócenie uwagi na ich indywidualne potrzeby, dostarczanie wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodziców. Pomoc psychologiczna udzielana jest w formie konsultacji i poradnictwa dla rodziców i dzieci do lat 18. W roku 2024 z ww. poradnictwa skorzystało 5 rodzin w których wychowywało się 12 dzieci. Należy zaznaczyć, że z tej formy pomocy rodzice i ich dzieci korzystają cyklicznie.

Ponadto uczniowie na terenie gminy korzystają z pomocy pedagogiczno – psychologicznej w szkołach. W placówkach oświatowych realizowane są również zajęcia korekcyjno – kompensacyjne, dydaktyczno – wyrównawcze, pomoc logopedyczna oraz zajęcia rozwijające uzdolnienia.

5) Gminny Punkt Konsultacyjny

Punkt Konsultacyjny Gminy Rejowiec Fabryczny dla osób uzależnionych i współuzależnionych, borykających się z problemem alkoholowym i narkomanii oraz dotkniętych przemocą domową działa od stycznia 2022 roku. Celem działalności Punktu Konsultacyjnego jest zdiagnozowanie problemów osób w zakresie uzależnień i przemocy, zaplanowanie pomocy oraz udzielenie wsparcia ww. osobom i członkom ich rodzin. Punkt Konsultacyjny prowadzony jest przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje potrzebne do zdiagnozowania problemów klienta i jego rodziny w celu realizacji kompleksowej pomocy.

Do zadań ww. osoby należy m. in.:

- motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia oraz kierowanie ich do leczenia specjalistycznego;

- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru zachowań;
- udzielanie porad terapeutycznych osobom nadużywającym, uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu i innych środków psychoaktywnych;
- rozpoznanie przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy;
- konsultacje w sprawach wychowawczo – dydaktycznych dzieci i młodzieży oraz ich rodziców lub opiekunów prawnych.

Z poradnictwa specjalistycznego prowadzonego przez ww. punkt w roku 2024 skorzystało 21 osób, udzielono 60 konsultacji.

6) Oferta Gminnego Ośrodka Kultury

Na terenie Gminy Rejowiec Fabryczny funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury w Pawłowie, w ofercie tej instytucji jest wiele różnego rodzaju działań, które pozwalają na aktywne spędzanie czasu, są to m. in. zajęcia sportowe oraz artystyczno – kulturalne dla mieszkańców Gminy Rejowiec Fabryczny – zarówno dla dzieci i młodzieży, jak i dorosłych. W ramach działalności Gminnego Ośrodka Kultury funkcjonuje także Biblioteka Publiczna w Pawłowie wraz z filią w Lisznie, które również posiadają ofertę spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.

7) Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2012 – 2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS (EFS+)

Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021 – 2027 to program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus oferujący pomoc żywnościową w formie paczek lub posiłków dla osób najbardziej potrzebujących, a także możliwość udziału w tzw. działaniach towarzyszących.

Z pomocy żywnościowej mogą skorzystać osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, spełniające kryteria określone w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i których dochód nie przekracza 265% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. 2 056,40 zł dla osoby samotnie

gospodarującej i 1 590 zł dla osoby w rodzinie. Poziom kryteriów dochodowych na dany podprogram określa minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w tym wypadku Instytucją Zarządzającą programem jest Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

W ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2021 – 2027 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Rejowiec Fabryczny kwalifikował osoby z terenu Gminy Rejowiec Fabryczny do otrzymania pomocy żywnościowej. W 2024 roku wydano łącznie 115 skierowań (289 osób w rodzinach) do Polskiego Czerwonego Krzyża w Chełmie, Caritas Polska oraz do Koła Gospodyń Wiejskich JAZGOT w Lisznie.

3.2 OSOBY STARSZE

Dane demograficzne z ostatnich lat wskazują na problem starzenia się społeczeństwa na terenie Gminy Rejowiec Fabryczny. Jak wiadomo osoby starsze są bardziej narażone na choroby, co często prowadzi także do niepełnosprawności. Starość wiąże się z niższą aktywnością i sprawnością fizyczną, a w konsekwencji często z marginalizacją osób starszych jako zbiorowości. W związku z migracją ludzi młodych wzrasta ilość osób starszych, samotnie mieszkających, które często wymagają opieki. Na terenie gminy zauważalny jest problem zapewnienia opieki, który z biegiem lat może narastać. Osoby starsze zmagają się z wieloma zauważalnymi problemami takimi jak: wykluczenie społeczne i samotność osób starszych, ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów, usług rehabilitacyjnych, brak transportu uwzględniającego indywidualne potrzeby osób starszych oraz niepełnosprawnych. Niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba to przesłanki do udzielania pomocy przez OPS Gminy Rejowiec Fabryczny, uprawniające między innymi do zasiłku okresowego, usług opiekuńczych czy zasiłku pielęgnacyjnego.

W celu wsparcia osób starszych Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje następujące działania:

- 1) Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- 2) Kierowanie do domów pomocy społecznej;
- 3) Praca socjalna,
- 4) Działalność Klubu Senior+.
- 5) Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2012–2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS (EFS+)

1) Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Rejowiec Fabryczny organizuje i świadczy usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Z usług opiekuńczych świadczonych na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w latach 2022 – 2024 skorzystało 30 osób.

Tabela Nr 8. Usługi opiekuńcze w latach 2022 – 2024.

Rok	Liczba osób, u których były świadczone usługi opiekuńcze	Koszty usług opiekuńczych ponoszone przez mieszkańców	Koszty usług opiekuńczych ponoszone przez gminę
2022	30	43 018,60 zł	258 219,72 zł
2023	30	62 381,72 zł	348 244,59 zł
2024	30	88 979,08 zł	425 433,64 zł

Źródło: opracowanie własne OPS Gminy Rejowiec Fabryczny

2) Kierowanie do domów pomocy społecznej.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Na terenie Gminy Rejowiec Fabryczny nie funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej, osoby potrzebujące tego rodzaju wsparcia są umieszczane w domach pomocy społecznej poza terenem gminy, m.in. w Rejowcu, w Nowinach, w Surhowie, w Krasnymstawie.

Tabela Nr 9. Pobyt w domu pomocy społecznej w latach 2022 – 2024.

Rok	Liczba osób przebywających w DPS	Koszty pobytu w DPS ponoszone przez mieszkańców	Koszty pobytu w DPS ponoszone przez gminę
2022	5	101 033,46 zł	177 247,83 zł
2023	5	112 179,57 zł	205 015,11 zł
2024	6	132 147,27 zł	307 243,56 zł

Źródło: dane OPS Gminy Rejowiec Fabryczny

W roku 2024 w domach pomocy społecznej przebywało 6 mieszkańców Gminy Rejowiec Fabryczny. Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Rejowiec Fabryczny wynika, że liczba osób jest zbliżona, jednak z roku na rok, koszty ponoszone za pobyt mieszkańców w domach

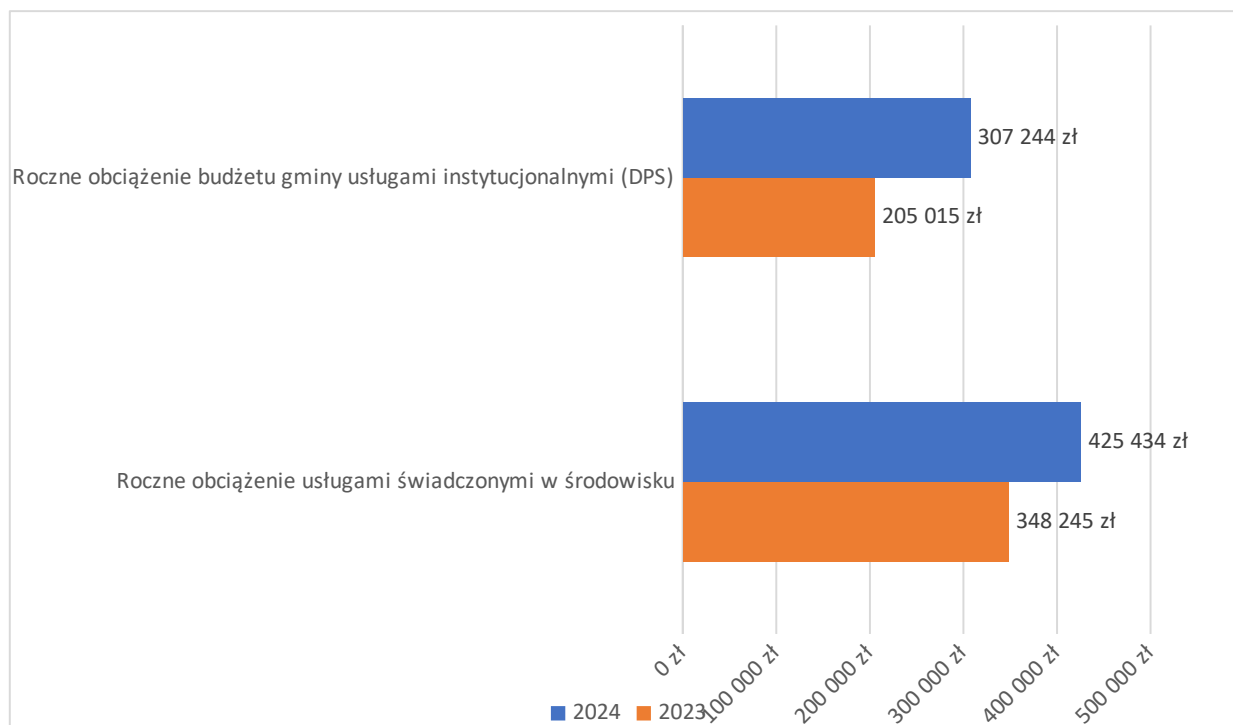
pomocy społecznej stale rosną. Ponadto Ośrodek prowadzi aktywne działania w celu kierowania osób do Zakładów Opiekuńczo – Leczniczych, w których gminy nie partycypują w kosztach utrzymania pensjonariuszy. Należy jednak zaznaczyć, że czas oczekiwania na miejsce ww. placówce wynosi od pół roku do ok. 2 lat.

Rosnąca liczba osób wymagających długotrwałej opieki, brak możliwości zabezpieczenia pomocy przez rodzinę oraz wysokie koszty ponoszone przez gminę na opłacenie różnicy pomiędzy odpłatnością ponoszoną przez mieszkańca, a kosztem utrzymania w danym domu, rodzi konieczność tworzenia alternatywnych form zabezpieczenia socjalnego w miejscu zamieszkania.

Z przeprowadzonej analizy wydatków Gminy Rejowiec Fabryczny na usługi społeczne wynika, że ich wysokość systematycznie rośnie z roku na rok.

Rosnące zainteresowanie usługami społecznymi wynika z dynamicznych zmian demograficznych, w szczególności ze wzrostu liczby osób starszych i niepełnosprawnych pozostających bez wystarczającego wsparcia ze strony bliskich.

Wykres Nr 1 Porównanie wydatków gminy na usługi instytucjonalne (DPS) i w środowisku w latach 2023 – 2024.

Źródło: dane OPS Gminy Rejowiec Fabryczny

3) Praca socjalna.

Praca socjalna świadczona na rzecz osób starszych polega m. in. na: wspieraniu i poszerzaniu niezależności osobistej, promowaniu rozwoju i aktywności życiowej na ile stan zdrowia na to pozwala, wspieraniu w procesie leczenia i rehabilitacji, integracji ze środowiskiem, aktywizacji osoby starszej, inspirowaniu do pozytywnych zmian, pracy nad pobudzeniem osoby starszej do współdziałania z otoczeniem a w szczególności: z członkami rodziny, z pielęgniarką i lekarzem, pracownikiem socjalnym, opiekunką oraz wg potrzeby z psychologiem, informowaniu osoby starszej o swoich uprawnieniach i możliwościach, interwencji w środowiskach osób starszych – indywidualne rozpatrywanie potrzeb. Ponadto pracownicy socjalni wypełniają lub pomagają wypełniać wnioski do różnych organów m. in. PZOON, WZOON, ZUS, KRUS. Świadczą pomoc w pisaniu odwołań od decyzji wydanych przez ww. organy jeżeli nie są one zgodne z oczekiwaniami wnioskodawców. Świadczą pomoc w pozyskiwaniu funduszy z PFRON oraz kierują osoby starsze i niepełnosprawne do Środowiskowego Domu Samopomocy.

4) Działalność Klubu Senior+.

Na terenie Gminy Rejowiec Fabryczny od 2018 roku funkcjonuje Klub Senior+, jest to miejsce spotkań mieszkańców gminy w wieku 60 lat i więcej, nieaktywnych zawodowo. Celem Klubu Senior+ jest aktywizacja społeczna, integracja, włączanie Seniorów do społeczności lokalnej oraz organizacja wspólnego spędzania czasu wolnego.

3.3 OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE

Według definicji WHO za osoby niepełnosprawne uważa się osoby: „które nie mogą samodzielnie, częściowo lub całkowicie, zapewnić sobie możliwości normalnego życia indywidualnego i społecznego na skutek wrodzonego lub nabytego upośledzenia fizycznego lub psychicznego”. Uszkodzenie dotyczy nieprawidłowości budowy i wyglądu ciała oraz funkcji narządów lub układów, niezależnie od przyczyny oznacza więc zaburzenie na poziomie narządu. Niezdolność odzwierciedla skutki uszkodzenia w wykonywaniu czynności i aktywności danej osoby. Ograniczenia w rolach są zaś następstwami uszkodzenia i niezdolności, które mają wpływ na międzyludzkie interakcje i przystosowanie do otoczenia.

Nadal jednak termin niepełnosprawności nie jest idealny, ale nie znaleziono do tej pory lepszego określenia. Liczba osób niepełnosprawnych oraz różnorodność problemów, jakie rodzi niepełnosprawność sprawia, że grupa ta powinna zajmować szczególne miejsce w systemie pomocy społecznej w celu wyrównywania ich szans w środowisku lokalnym. Jako najważniejsze problemy osób niepełnosprawnych i ich rodzin można wymienić: trudną sytuację materialną rodzin, w których występuje dysfunkcja niepełnosprawności powodująca, że stanowią one jedną z najliczniejszych grup ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej, zbyt wysokie koszty leków oraz ograniczone możliwości leczenia i rehabilitacji, częste pozostawianie takich osób przez rodzinę w środowisku bez zapewnienia należytej opieki. Istotą działań służb społecznych jest udzielenie takiego wsparcia osobom i rodzinom osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych, które umożliwią im samodzielną egzystencję, dadzą szansę na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, aktywność społeczną, pełnienie właściwych ról społecznych i poprawi jakość życia.

Szczególną grupą osób niepełnosprawnych są osoby starsze, samotne które doświadczają marginalizacji w społeczeństwie. Wykluczenie społeczne ma wiele definicji, tłumaczone jest jako niezdolność do uczestnictwa w uznawanych za ważne aspektach życia społecznego gospodarczych, politycznych i kulturowych. Wykluczenie społeczne to odmowa podstawowych praw socjalnych, zapewniających obywatelom pozytywną wolność do uczestnictwa w życiu społecznym i ekonomicznym. Wykluczenie społeczne jest procesem rozpadu uznania i szacunku dla praw obywatelskich, od których zależą środki do życia i jego poziom. Jako uczucie subiektywne cechuje się poczuciem społecznej niższości lub utratą wcześniejszego statusu społecznego.

Cechą charakterystyczną właściwego zdefiniowania zjawiska wykluczenia społecznego jest charakter kumulowania negatywnych czynników upośledzających jednostki i zagrażających wykluczeniem. Poszczególne wymiary wykluczenia wzmacniają się często nawzajem, pogłębiając marginalizację. Wszelkie nierówności społeczne, dotyczące jednostkę (zwłaszcza osobę niepełnosprawną), są obiektywnymi przeszkodami w samorealizacji i mogą stać się podstawą marginalizacji środowiskowej.

Tabela Nr 10. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2022 – 2024.

	2022	2023	2024
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	48	48	41

Źródło: dane OPS Gminy Rejowiec Fabryczny

3.4 OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Zgodnie z definicją zawartą w podręczniku deinstytucjonalizacji osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, można rozumieć jako osoby dorosłe, które doświadczają:

- zaburzeń psychicznych (m.in.: osoby z depresją, zaburzeniami lękowymi, schizofrenią, chorobą dwubiegunową, zaburzeniem osobowości, zaburzeniem żywienia),
- niepełnosprawności intelektualnej (w stopniu lekkim i średnim). Wyklucza się jednak niepełnosprawność spowodowaną otępieniem (choroba Alzheimera),
- uzależnień.

Dane dotyczące zaburzeń psychicznych są dość fragmentaryczne. Jest to obszar, który do tej pory nie został szczegółowo zbadany, ani też nie ma ogólnodostępnych statystyk, które pozwoliłyby całościowo opisać to zjawisko. Informacje ze źródeł wtórnych wskazują natomiast na rosnącą skalę występowania zaburzeń psychicznych wśród młodzieży, a także na zwiększenie liczby podejmowanych przez dzieci i młodzież prób samobójczych. Należy również zwrócić uwagę na problematykę uzależnień, które utrudniają prawidłowe funkcjonowanie psychiczne, fizyczne i społeczne. Niejednokrotnie prowadzi nie tylko do utraty zdrowia, ale także do wykluczenia społecznego, przestępczości oraz problemów i dysfunkcji w rodzinie.

Analiza statystyk OPS Gminy Rejowiec Fabryczny wskazuje, że w latach 2022 – 2024 corocznie ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało od 6 do 11 rodzin, w których problem uzależnienia został zdiagnozowany. Znaczącą grupą osób stanowią osoby nadużywające alkoholu, ale uzależnienie u nich nie zostało zdiagnozowane. Natomiast narkomania jako powód udzielania pomocy w latach 2022 – 2024 nie wystąpiła ani razu.

Statystyki ogólnokrajowe i regionalne wskazują, że rośnie liczba osób doświadczających uzależnień behawioralnych, tj.: zaburzeń uprawiania hazardu, zespołu uzależnienia od internetu oraz innych zachowań kompulsywnych – w szkołach szczególnie niebezpieczne są e-uzależnienia, które często przeradzają się w cyberprzemoc.

3.5 OSOBY W KRYZYSIE BEZDOMNOŚCI

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej osoba bezdomna jest to „osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały,

w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”. Zdefiniowanie pojęcia bezdomności niewątpliwie nastrocza badaczom coraz to nowszych problemów. Najogólniej, można ją określić jako względnie trwałą sytuację człowieka pozbawionego dachu nad głową albo nieposiadającego własnego mieszkania. Obecnie osoby bezdomne można spotkać w każdym mieście, do niedawna zaś stanowili zjawisko charakterystyczne jedynie dla dużych aglomeracji. Obecnie zjawisko to dotyka nawet gminy wiejskie. Złożoność przyczyn bezdomności wynika z tego, że niejednokrotnie są one ze sobą powiązane, częstokroć trudno jest określić pierwotną przyczynę problemu. Wiele osób staje się bowiem bezdomnymi w wyniku splotu niekorzystnych zdarzeń, które występują po sobie i wzajemnie się przenikają. Bezdomność może być efektem panującej sytuacji społeczno – ekonomicznej (w tym wzrostu bezrobocia, postępującej likwidacji hoteli robotniczych, braku miejsc w szpitalach, zakładach opiekuńczych, domach pomocy społecznej) i prawnej (możliwość wyeksmitowania lokatora za długi i zaległości w opłatach czynszowych), może mieć również podłoże patologiczne (alkoholizm, przestępczość, odrzucenie lub brak opieki ze strony najbliższych, rozwód lub trwały rozpad więzi formalnych lub nieformalnych).

W razie zaistnienia potrzeby pomocy osobom bezdomnym Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Rejowiec Fabryczny kieruje osoby na podstawie porozumienia do Stowarzyszenia MONAR – Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT w Chełmie ul. Kąpieliskowa 28, 22 – 100 Chełm.

Tabela Nr 11. Liczba osób w kryzysie bezdomności korzystających z usług pomocy społecznej w latach 2022 – 2024 na terenie Gminy Rejowiec Fabryczny.

Rok	Pobyt w schronisku dla osób bezdomnych	Pobyt w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi	Pobyt w ogrzewalni	Pobyt w noclegowni	Schronienie udzielone w sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową (na podstawie art.48a ust. 9)
2022	1	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0

Źródło: dane OPS Gminy Rejowiec Fabryczny

Analizując sytuację osób bezdomnych w Gminie Rejowiec Fabryczny można zauważyć, że bezdomność w Gminie Rejowiec Fabryczny jest jedynie zjawiskiem, nie urasta do rangi problemu społecznego.

4. REKOMENDACJE

Poniżej przedstawiono rekomendacje dotyczące celów i kierunków podejmowanych działań w poszczególnych obszarach interwencji, tj. rodziny i dzieci, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, osoby z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie zdrowia psychicznego oraz osoby w kryzysie bezdomności.

Dzieci i rodziny

- 1) realizacja programów profilaktycznych, mających na celu ograniczenie problemów społecznych w lokalnej społeczności, w tym programów w obszarze uzależnień, przemocy domowej, bezpieczeństwa oraz programów profilaktyki zdrowotnej;
- 2) zwiększanie dostępności i jakości poradnictwa specjalistycznego dla rodzin oraz dzieci i młodzieży
- 3) realizacja działań służących wzmocnieniu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców i opiekunów prawnych dzieci;

Osoby starsze

- 1) zwiększenie dostępności usług społecznych dla osób starszych;
- 2) zabezpieczenie podstawowych potrzeb osób starszych wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu;
- 3) konieczność rozwoju usług społecznych skierowanych do osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na choroby i wiek, w szczególności podeszły;
- 4) zapewnianie usług opiekuńczych i asystenckich dla osób starszych, w zależności od potrzeb;
- 5) działania ukierunkowane na aktywizację osób starszych, aby w indywidualnie dopasowanym stopniu, mieli możliwość udziału w życiu społeczności lokalnej oraz rozwijania swoich zainteresowań, dostępu do dóbr kultury, edukacji i innych sfer aktywności, w tym poprzez tworzenie i rozwijanie dziennych form pobytu osób starszych;
- 6) uruchamianie mieszkań treningowych lub wspomaganych z koszykiem usług jako jednej z form opieki i wsparcia osób starszych w codziennym funkcjonowaniu.

Osoby z niepełnosprawnościami

- 1) konieczność rozwoju usług społecznych skierowanych do osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na niepełnosprawność;
- 2) zapewnianie usług opiekuńczych i asystenckich dla osób z niepełnosprawnościami, w zależności od potrzeb;
- 3) działania ukierunkowane na aktywizację zawodową osób z niepełnosprawnościami;
- 4) rozwój mieszkalnictwa treningowego lub wspomaganego z szerokim pakietem wsparcia specjalistycznego;
- 5) rozwój opieki wytchnieniowej w formie dziennej i całodobowej wspierającej członków rodzin lub opiekunów sprawujących opiekę nad osobą z niepełnosprawnościami, o charakterze wytchnieniowym.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie zdrowia psychicznego

- 1) zapewnianie dostępu do usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz w kryzysie psychicznym, w tym w miejscu zamieszkania;
- 2) wspieranie rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez usługi służące zwiększaniu ich kompetencji i wiedzy, a także organizację środowiskowych form wsparcia;
- 3) realizacja programów profilaktycznych w obszarze uzależnień od substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych, a także w zakresie zachowań ryzykownych, agresji oraz cyberprzemocy;
- 4) realizacja usług w zakresie aktywizacji społeczno – zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi;

5. CELE I OBSZARY INTERWENCJI

Cele Lokalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji na lata 2025 – 2030 w Gminie Rejowiec Fabryczny są następujące:

- 1) określenie kierunków rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie lokalnym,
- 2) powiązanie dostępnych źródeł finansowania, w szczególności funduszy europejskich, a także innych źródeł finansowych z lokalnymi celami i działaniami w obszarze usług

społecznych i deinstytucjonalizacji,

- 3) skoordynowanie działań podejmowanych przez różne podmioty na terenie gminy przy uwzględnieniu potencjału i zasobów sektora obywatelskiego i partnerów społecznych.

Obszary interwencji zostały określone z uwzględnieniem zarówno uwarunkowań strategicznych i programowych w zakresie deinstytucjonalizacji, jak i rekomendacji wynikających z przeprowadzonych konsultacji podczas spotkań. Są to:

- 1) Dzieci i rodziny.
- 2) Osoby starsze.
- 3) Osoby z niepełnosprawnościami.
- 4) Osoby z zaburzeniami psychicznymi oraz w kryzysie zdrowia psychicznego.
- 5) Osoby w kryzysie bezdomności.

W ramach każdego obszaru interwencji określono planowane działania, rezultaty, odbiorców, realizatorów oraz możliwe źródła finansowania.

6.1 Dzieci i rodziny

Rezultaty	Kierunki działań
1) Zwiększenie kompetencji rodziców i opiekunów w zakresie opieki i wychowania dzieci. 2) Stworzenie dzieciom i młodzieży warunków do wszechstronnego rozwoju. 3) Zapewnienie wsparcia rodzinom doświadczającym trudności.	1) Wsparcie rodzin z dziećmi, w szczególności przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze, np. poprzez pracę socjalną, asystenturę rodzinną, działania edukacyjne, poradnictwo specjalistyczne, mediacje. 2) Zapewnianie usług specjalistycznych osobom i rodzinom doświadczającym przemocy domowej oraz kryzysu, np. poprzez poradnictwo specjalistyczne i interwencję kryzysową. 3) Działania edukacyjne, profilaktyczne i interwencyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. 4) Zwiększanie dostępności i jakości poradnictwa specjalistycznego dla rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. 5) Działania dla dzieci i młodzieży wymagających wsparcia, np. poprzez szerszy dostęp do placówek wsparcia dziennego, takich jak np. świetlice. 6) Rozwój usług na rzecz osób i rodzin w zakresie rozwoju ich zainteresowań, aktywności społecznej, kulturalnej, sportowej, edukacyjnej, a także organizacji czasu wolnego. 7) Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr na potrzeby świadczenia usług w społeczności lokalnej na rzecz rodziny, w tym poprzez udział w szkoleniach i superwizji.
Odbiorcy: 1) Osoby i rodziny potrzebujące wsparcia, w tym:	

- dzieci i młodzież wymagająca wsparcia,
- rodziny z dziećmi, w tym doświadczające trudności opiekuńczo – wychowawczych,
- osoby potrzebujące interwencji kryzysowej,
- osoby doświadczone przemocą lub pokrzywdzone przestępstwem,
- osoby zagrożone uzależnieniami,

2) Otoczenie rodzin

3) Kadra i personel świadczący usługi społeczne.

Realizatorzy:

- 1) podmioty działające w sferze pomocy i integracji społecznej, wsparcia dziecka, ucznia i rodziny, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych lub rynku pracy,
- 2) instytucje kultury.

Główne źródła finansowania:

- 1) środki z budżetu gminy,
- 2) środki publiczne krajowe,
- 3) Fundusze Europejskie.

6.2 Osoby starsze

Rezultaty	Kierunki działań
1) Zwiększenie dostępu do różnych form opieki i wsparcia dla osób starszych wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. 2) Poprawa jakości życia osób starszych. 3) Rozwój oferty aktywizacji osób starszych.	1) Wsparcie osób starszych poprzez zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, poradnictwa specjalistycznego, usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, usług sąsiedzkich, 2) Funkcjonowanie i rozwój dziennych form pobytu dla osób starszych, takich jak np. dzienne domy pobytu i kluby seniora. 3) Rozwój usług społecznych na rzecz rodzin i osób sprawujących funkcję opiekuna faktycznego osoby starszej, takich jak np. szkolenia dla opiekunów nieformalnych, poradnictwo specjalistyczne, w tym psychologiczne, prawne i rodzinne, a także wsparcie informacyjne. 4) Wsparcie w zakresie tworzenia i funkcjonowania mieszkań treningowych i wspomaganych, z pakietem usług, dla osób starszych, wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. 5) Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji personelu w zakresie świadczenia usług w środowisku, poprzez m.in. udział w szkoleniach.
Odbiorcy:	
1) osoby starsze, w tym chore, niepełnosprawne,	

2) otoczenie osób starszych wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, tj. opiekunowie oraz rodziny, 3) kadra i personel świadczący usługi społeczne.
Realizatorzy: 1) podmioty działające w sferze pomocy i integracji społecznej, wsparcia rodziny, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych lub rynku pracy, 2) instytucje kultury.
Główne źródła finansowania: 1) środki z budżetu gminy, 2) środki publiczne krajowe, 3) Fundusze Europejskie

6.3 Osoby z niepełnosprawnościami

Rezultaty	Kierunki działań
1) Zwiększenie dostępu do różnych form opieki i wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami. 2) Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami. 3) Rozwój oferty aktywizacji osób z niepełnosprawnościami .	1) Wsparcie osób z niepełnosprawnościami potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, poprzez usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne, usługi asystenckie, usługi sąsiedzkie, 2) Rozwój usług społecznych na rzecz rodzin i osób sprawujących funkcję opiekuna osoby z niepełnosprawnościami, takich jak szkolenia dla opiekunów nieformalnych, poradnictwo specjalistyczne, wsparcie informacyjne i edukacyjne oraz opieka wytchnieniowa. 3) Wsparcie w zakresie tworzenia i funkcjonowania mieszkań treningowych i wspomaganych, z pakietem usług, dla osób z niepełnosprawnościami. 4) Aktywizacja zawodowa i społeczna osób z niepełnosprawnościami. 5) Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji personelu w zakresie świadczenia usług w środowisku, poprzez m.in. udział w szkoleniach.
Odbiorcy: 1) osoby z niepełnosprawnościami, 2) otoczenie osób z niepełnosprawnościami, tj. opiekunowie oraz rodziny, 3) kadra i personel świadczący usługi społeczne.	
Realizatorzy: 1) podmioty działające w sferze pomocy i integracji społecznej, wsparcia rodziny, rehabilitacji	

zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych lub rynku pracy,
2) instytucje kultury.

Główne źródła finansowania:

- 1) środki z budżetu gminy,
- 2) środki publiczne krajowe,
- 3) Fundusz Solidarnościowy,
- 4) Fundusze Europejskie.

6.4 Osoby z zaburzeniami psychicznymi oraz w kryzysie zdrowia psychicznego

Rezultaty	Kierunki działań
1) Zwiększenie dostępu do różnych form opieki i wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz w kryzysie zdrowia psychicznego. 2) Poprawa jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi oraz w kryzysie zdrowia psychicznego.	1) Działania w zakresie profilaktyki uzależnień, w tym przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym, od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz działania na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień w środowisku lokalnym. 2) Rozwój mieszkalnictwa treningowego lub wspomaganego z pakietem usług dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego. 3) Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji personelu niezbędnego do realizacji usług społecznych na rzecz osób w kryzysie zdrowia psychicznego w środowisku lokalnym.
Odbiorcy: 1) osoby z zaburzeniami psychicznymi, 2) osoby w kryzysie psychicznym, 3) otoczenie osób z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie psychicznym np. opiekunowie faktyczni, 4) kadra i personel świadczący usługi społeczne.	
Realizatorzy: 1) podmioty działające w sferze pomocy i integracji społecznej, wsparcia rodziny, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych lub rynku pracy.	
Główne źródła finansowania: 1) środki z budżetu gminy, 2) środki publiczne krajowe, 3) Fundusze Europejskie.	

6. SYSTEM MONITOROWANIA

Monitoring wskaźników określonych dla każdego z obszarów interwencji będzie prowadzony na bieżąco. Na koniec obowiązywania Lokalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji na lata 2025 – 2030 w Gminie Rejowiec Fabryczny zostanie opracowany raport z jego realizacji, który następnie zostanie przedłożony Wójtowi Gminy Rejowiec Fabryczny oraz Radzie Gminy Rejowiec Fabryczny.

WSKAŹNIKI MONITORINGU

Lp.	Nazwa wskaźnika
Rodziny z dziećmi	
1.	Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pracą socjalną
2.	Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych asystenturą rodzinną
3.	Liczba osób objętych poradnictwem specjalistycznym
5.	Liczba zorganizowanych działań na rzecz osób i rodzin w celu rozwoju ich aktywności
Osoby starsze	
1.	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi
2.	Liczba funkcjonujących dziennych form pobytu dla osób starszych
3.	Liczba uczestników dziennych form pobytu dla osób starszych
Osoby z niepełnosprawnościami	
1.	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi
2.	Liczba osób objętych usługami asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej
3.	Liczba uczestników dziennych form pobytu dla osób z niepełnosprawnościami
4.	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych aktywizacją zawodową
Osoby z zaburzeniami psychicznymi oraz w kryzysie zdrowia psychicznego	
1.	Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi oraz w kryzysie zdrowia psychicznego, które skorzystały z usług
2.	Liczba funkcjonujących dziennych form pobytu i wsparcia dla osób z zaburzeniami
3.	Liczba osób uczestniczących w formach aktywizacji społeczno – zawodowej dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

7. SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela Nr 1. Liczba ludności w Gminie Rejowiec Fabryczny w latach 2022 – 2024.

Tabela Nr 2. Statystyka mieszkańców według wieku w latach 2022 – 2024.

Tabela Nr 3. Statystyka zameldowań i wymeldowań w latach 2022 – 2024.

Tabela Nr 4. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Gminie Rejowiec Fabryczny w latach 2022 – 2024

Tabela Nr 5. Powody przyznania pomocy w latach 2020 – 2024.

Tabela Nr 6. Liczba rodzin objętych pracą socjalną w latach 2020 – 2024.

Tabela Nr 7. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2022 – 2024.

Tabela Nr 8. Usługi opiekuńcze w latach 2022 – 2024.

Tabela Nr 9. Pobyt w domu pomocy społecznej w latach 2022 – 2024.

Tabela Nr 10. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2022 – 2024.

Tabela Nr 11. Liczba osób w kryzysie bezdomności korzystających z usług pomocy społecznej w latach 2022 – 2024 na terenie Gminy Rejowiec Fabryczny.

Wykres Nr 1 Porównanie wydatków gminy na usługi instytucjonalne (DPS) i w środowisku w latach 2023 – 2024.